

Aandacht voor aaltjes bij uitzaai van groenbedekkers

Het is momenteel druk op de boomkwekerijvelden, enerzijds dienen (gelukkig) nog bestellingen klaargemaakt te worden en zijn de telers ook volop bezig met de nieuwe inplant. Voor de stukken grond die vrijgekomen zijn en dit jaar nog geen nieuwe teelt gepland is, wordt veelal de uitzaai van een groenbedekker voorzien vanaf tweede helft van mei of nog wat later.

Pascal Braekman

Japanse haver gaf in een demonstratieproef aanzienlijke reductie van de Trichodoridae-besmetting.

Relatie aaltje/groenbedekker

Een gegeven dat alsmaar belangrijker wordt in de keuze van de groenbedekker zijn bodemaaltjes. Welke soort(en) en in welke mate deze aanwezig zijn op de verschillende velden verdient sowieso meer aandacht. De gekozen groenbedekker heeft hierbij een grote impact en bepaalt of een besmetting met een bepaalde soort aaltje zal gereduceerd worden of juist zal uitbreiden. Van Tagetes is bv. geweten dat zij in staat zijn het wortelstiepaaltje (*Pratylenchus penetrans*) heel effectief te bestrijden. Cystennematoden (bv. *Globodera* spp.) en wortelknobbelnematoden (*Meloidogyne* spp.) worden niet actief bestreden door Tagetes en Trichodoriden vermeerderen er zelfs op. Grassen hebben wat betreft waardplantstatus voor aaltjes een slechte naam. Problemen met *Trichodoriden* en *Meloidogyne fallax* zijn nogal eens te herleiden tot de aanwezigheid van grassen in de vruchtwisseling. Engels raaigras is echter de minst ongunstige onder de grassen. De vermeerdering van *Meloidogyne chitwoodi* en *Pratylenchus penetrans* is op Engels raaigras beduidend minder dan op de andere grassen. Gunstige uitzondering is dat het Noordelijk wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne hapla*) sterk afneemt onder granen en grassen.

Aaltjes beheersen binnen IPM

Binnen het project 'Plantenparasitaire nematoden in de boomkwekerij' brachten PCS en ILVO in 2017 in kaart welke aaltjesoorten aanwezig zijn in de professionele boomkwekerijen. Hiervoor werden 147 grondstalen verzameld bij een 50-tal telers van laanbomen, bosgoed en/of sierbomen en -heesters. De resultaten van deze inventarisatie werden tijdens de recente studiedag boomkwekerij voorgesteld door Wim Wesemael van het ILVO.

Volgende soorten werden in een groot deel van de geanalyseerde stalen terug gevonden: *Pratylenchus* spp. (69,4 % van stalen), *Tylenchorhynchus* spp. (58,5%), *Paratylenchus* spp. (58,5 %), *Trichodorus* spp. (57,8 %) en *Rotylenchus* spp. (43,5 %). Daarnaast werden nog 12 andere aaltjesoorten gedetecteerd. Dergelijke cijfers maken duidelijk dat de aaltjesproblematiek in de vollegrondboomkwekerij de nodige aandacht verdient! Binnen een IPM-benadering van de aaltjesproblematiek zijn bedrijfshygiëne en preventiemaatregelen uiterst belangrijk. Grondig reinigen van bedrijfsmachines en ook en vooral van machines van loonwerkers wanneer deze bewerkingen op risicopercelen uitgevoerd hebben, kennis over de

voorgeschiedenis van nieuwe percelen die in gebruik genomen worden (ruilen gronden, seizoenpachten, nieuwe pachtgronden,...) en het eventueel gebruik van resistente soorten en rassen zijn de belangrijkste voorbeelden hiervan. Om de juiste cultuur- en beheersingsmaatregelen te treffen, is het echter nodig dat men exact weet welke nematode nu juist verantwoordelijk is voor de schade die optreedt! Meten is dus ook hier weten.

Informatie nematoden

Op www.aaltjesschema.nl vindt u heel wat relevante informatie terug, nodig om nematoden te herkennen en te beheersen. Alhoewel in deze database al heel wat informatie opgenomen is m.b.t. aaltjes die ook in vollegrond bij sierteeltgewassen schade kunnen aanrichten, zijn er voor redelijk wat nematodensoorten die op de Vlaamse boomkwekerijvelden geïnventariseerd werden in 2017, nog heel wat kennislacunes. Sectorspecifiek onderzoek is dus zeker nodig in de toekomst om deze lacunes in onze teelten weg te werken! Op het demoplatform boomkwekerij lag in 2016 een oriënterende demonstratieproef aan op een productievelde waarop in de afgelopen jaren duidelijke schadesymptomen (bv. 'valplekken') werden,

> Tabel 1. Aantal nematoden per 100 cm² grond

	Pratylenchus vulnus			Trichodoridae		
	04/05/'16	14/10/'16	24/03/'17	04/05/'16	14/10/'16	24/03/'17
Zwarte braak	380	62	57	232	86	130
Tagetes erecta	324	50	36	245	156	227
Bladrammenas	470	215	123	111	5	58
Japane haver	103	98	195	400	88	234

vastgesteld die konden toegeschreven worden aan bodemaaltjes. Na analyse konden de worteltesienematode *Pratylenchus vulnus* en de familie van de vrijlevende wortelaaltjes *Trichodoridae* geïdentificeerd worden. De plaatsen waar de stalen in het voorjaar 2016 genomen werden voor de bepaling van de basisbesmetting, werden heel nauwkeurig vastgelegd, zodat de opvolgstalen in het najaar 2016 op identiek dezelfde plaatsen genomen konden worden. In het voorjaar van 2016 werden op dit veld een 3-tal groenbedekkers uitgezaaid met als doel om hun impact op de basisbesmetting van deze schadelijke nematoden te evalueren.

Japane haver, bladrammenas en *Tagetes erecta* werden uitgezaaid en als 4e 'object' werd zwarte braak aangehouden.

In tabel 1 zijn de analyseresultaten opgenomen van de voorjaars- en najaarsstaalname.

Aangezien deze demonstratieproef slechts in één herhaling werd aangelegd, dienen de resultaten met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd te worden. Niettemin kunnen uit deze demonstratieproef enkele duidelijke tendensen afgeleid worden.

1. Bij zowel *Pratylenchus vulnus* als bij de *Trichodoridae* leidde het toepassen

van zwarte braak tot een afname van de oorspronkelijke besmetting, al was dit meer uitgesproken bij *Pratylenchus vulnus*;

2. Toepassen van *Tagetes erecta* leidde bij *Pratylenchus vulnus* tot een (sterke) reductie (is eigenlijk niet beter dan zwarte braak!?) van het aantal aanwezige nematoden. Uit wetenschappelijke studies en ook uit praktijkervaring is geweten dat gebruik van *Tagetes paluta* tot een (bijna) 100 % reductie kan leiden van besmettingen met *Pratylenchus penetrans*;
3. Bij de *Trichodoridae* werd de grootste reductie bekomen door de inzet van bladrammenas;
4. Japane haver had in deze demonstratieproef geen effect op de *Pratylenchus vulnus*-besmetting, maar gaf wel een aanzienlijke reductie van de *Trichodoridae*-besmetting. ■

Pascal Braekman,
Beleidsadviseur Sierteelt &
Gewasbescherming Departement
Landbouw & Visserij - T. 09/ 276 28 43
- pascal.braekman@lv.vlaanderen.be

Studiedag Potplanten

Donderdag 7 juni 2018 | 13.00 u - 17.00 u
ILVO-Plant, Caritasstraat 39, 9090 Melle

Programma

- 13.30 u **Verwelkoming & inleiding**
Pascal Braekman (Dept. Landbouw en Visserij)
- 13.45 u **DEEL I - Voorstelling Biostimulanten**
Erwin Hyndrikkx (Tradecorp)
Hervé Dupré de Boulois (DCM)
René Rotteveel (Koppert)
Nele Eevers (Hermoo)
Jurgen De Graeve (Agriton)
- 15.30 u **DEEL II - Voorstelling Biostimulanten**
Gerco Overweg (Hortipro)
Wolfgang Pachschwöll (Clean Nature Systems)
Paul Mertens (Compo Expert)
Katia Welvaert (Agraphyt)
Celine De Baere (Biobest)
- 16.45 u **Project Bio4safe - doel, tussentijdse resultaten**
Jana Baeyens (PCS)

17.00 u Afsluitende drink met gelegenheid tot vraagstelling aan diverse firma's

Inschrijven

Deelname is GRATIS, gelieve in te schrijven via henkie.rasschaert@lv.vlaanderen.be.

Er wordt stipt gestart. Gelieve tijdig aanwezig te zijn!

Meer info

Organisatie: Dept. L&V, PCS i.s.m. Project Bio4safe en ILVO

De activiteiten van Departement Landbouw & Visserij vindt u op: www.vlaanderen.be/landbouw/agenda.